

Stanovisko k voľbám do orgánov samosprávnych krajov vo vysielaní

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky, podľa § 23 zákona č. 303/2001 Z. z. o voľbách do orgánov samosprávnych krajov a o doplnení Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 303/2001 Z. z.“), rozhodnutím č. 191/2013 zo dňa 3. júla 2013, vyhlásil voľby do zastupiteľstiev samosprávnych krajov a voľby predsedov samosprávnych krajov a určil deň konania volieb na **sobotu 9. novembra 2013.**

V zmysle ust. § 23 ods. 4 zákona č. 303/2001 Z. z. sa voľby konajú v určený deň od 7.00 hodiny do 22.00 hodiny. Ak to miestne potreby vyžadujú, môže obec určiť začiatok volieb na skoršiu hodinu. Podľa ust. § 27 ods. 1 zákona č. 303/2001 Z. z. sa časom volebnej kampane rozumie obdobie začínajúce **17 dní a končiace 48 hodín pred začatím volieb.** V zmysle uvedeného sa volebná kampaň pred voľbami do orgánov samosprávnych krajov začne dňa **23. 10. 2013** a skončí **7. 11. 2013 o 7.00 hod.**

Do pôsobnosti Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) v oblasti výkonu štátnej správy podľa ustanovenia § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej len „zákon o vysielaní“) patrí **„dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov“.**

Podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona o vysielaní: *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby.“*

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní: *„Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“*

Podľa § 16 ods. 2 písm. c) zákona o vysielaní: *„Vysielateľ a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie sú povinní zabezpečiť, aby programy a ostatné zložky programovej služby a audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie vysielané a poskytované v rámci volebnej kampane boli v súlade s osobitnými predpismi.“*

Podľa § 32 ods. 9 zákona o vysielaní: *Je vysielanie politickej reklamy zakázané, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.“*

Podľa § 32 ods. 10 zákona o vysielaní: *„Politická reklama na účely tohto zákona je verejné oznámenie určené na*

- a) podporu politickej strany, politického hnutia, člena strany alebo člena hnutia alebo kandidáta, prípadne v ich prospech pri volebnej kampani alebo pri referendovej kampani,*
- b) popularizáciu názvu, značky alebo hesiel politickej strany, politického hnutia alebo kandidáta.*

Podľa § 32 ods. 11 zákona o vysielaní *„Ustanovenie odseku 9 sa nevzťahuje na vysielanie prostredníctvom internetu“*

- Povinnosti týkajúce sa vysielateľov, ktorí nevysielajú výhradne prostredníctvom internetu

Zákon o vysielaní v ustanovení § 32 ods. 9 zakazuje vysielanie politickej reklamy, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak. V tomto prípade osobitným predpisom je zákon č. 303/2001 Z. z., ktorý žiadnym spôsobom neupravuje vysielanie politickej reklamy a teda neustanovuje inak. Z uvedeného vyplýva, že **vysielanie politickej reklamy je v zmysle zákona o vysielaní počas volieb do orgánov samosprávnych krajov zakázané.**

Zákon č. 303/2001 Z. z. v žiadnych ďalších ustanoveniach neustanovuje podmienky pre vedenie volebnej kampane a nezakotvuje, či je možné vo volebnej kampani využiť i elektronické médiá. Zákon o vysielaní ani iný právny predpis nezakazuje informovať o voľbách do samosprávnych krajov.

Vysielatelia sú pri oboznamovaní verejnosti s priebehom volieb povinní dodržiavať základné povinnosti objektivity a nestrannosti (§ 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní) a sú povinní zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby (§ 16 ods. 3 písm. a) zákona o vysielaní).

Pri informovaní verejnosti o voľbách v spravodajských programoch sú vysielatelia povinní priniesť informácie o všetkých kandidátoch, politických stranách či hnutiach. Spravodajské programy nemôžu byť zamerané v prospech, či neprospech týchto subjektov a musia o nich informovať rovnakým spôsobom.

Pri vedení politických diskusií sa odporúča najmä vyhradiť kandidujúcim subjektom vo vysielaní vyvážený priestor a zabezpečiť im rovnaké podmienky na prezentáciu.

V čase **48 hodín pred začiatkom volieb a v deň volieb (t.j. počas volebného moratória)** je akákoľvek volebná kampaň zakázaná.

Sumarizáciou uvedeného je vysielanie politickej reklamy v zmysle zákona č. 308/2000 Z. z. počas volieb do orgánov samosprávnych krajov zakázané a zákon č. 303/2001 Z. z. neustanovuje žiadne osobitné ustanovenia týkajúce sa vedenia kampane v elektronických médiách, okrem vymedzenia času jej trvania. Odhliadnuc od tejto skutočnosti, vysielatelia sú aj počas volebnej kampane, moratória a volieb do orgánov samosprávnych krajov povinní dodržiavať ustanovenia zákona č. 308/2000 Z. z., pričom osobitnú pozornosť je potrebné venovať zachovávaní ust. **§ 16 ods. 3 písm. a) a b)** zákona č. 308/2000 Z. z. ako aj **§ 32 ods. 9 a 10** zákona č. 308/2000 Z. z.

- Povinnosti týkajúce sa vysielateľov prostredníctvom internetu a poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie

Ustanovenie § 32 ods. 11 zákona o vysielaní upravuje **výnimku zo všeobecného zákazu vysielania politickej reklamy pre vysielanie prostredníctvom internetu**. Podľa § 2b zákona č. 308/2000 Z. z. sa povinnosti vysielateľa prostredníctvom internetu podľa ustanovení tohto zákona vzťahujú na vysielateľa prostredníctvom internetu, ktorý vysiela programovú službu výhradne prostredníctvom internetu. Z uvedeného je možné vyvodiť, že **pre účely zákona č. 308/2000 Z. z. je za vysielanie prostredníctvom internetu možné považovať iba vysielanie, ktoré je realizované výhradne prostredníctvom internetu** (a teda nie každé „on-line“ vysielanie programovej služby, ktorá je v totožnej forme vysielaná aj iným spôsobom ako prostredníctvom internetu).

Zákaz vysielania politickej reklamy v § 32 ods. 9 sa rovnako **nevzťahuje ani na poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie**.

Podľa § 16 ods. 2 písm. c) zákona o vysielaní sú vysielatelia (aj prostredníctvom internetu) a poskytovatelia audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie povinní zabezpečiť, aby ich programy v rámci volebnej kampane boli v súlade s osobitnými predpismi. Zákon č. 303/2001 Z. z. však žiadnym spôsobom neupravuje vysielanie politickej reklamy počas volebnej kampane. Z uvedeného je zřejmé, že **vysielateľ prostredníctvom internetu a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie môžu vysielateľ resp. poskytovať politickú reklamu**.

Zákaz akejkoľvek volebnej kampane 48 hodín pred začiatkom volieb a v deň volieb (t.j. počas volebného moratória) podľa § 27 ods. 3 zákona č. 303/2001 Z. z. v spojení s povinnosťou podľa § 16 ods. 2 písm. c) zákona č. 308/2000 Z. z. **sa však vzťahuje aj na vysielateľa prostredníctvom internetu a poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie**.

Informácie o priebehu a výsledku volieb

V zmysle ust. § 27 ods. 4 zákona č. 303/2001 Z. z. členovia volebných komisií a členovia odborných (sumarizačných) útvaroch nesmú poskytovať informácie o priebehu a výsledku volieb až do podpísania zápisnice o výsledku hlasovania.

Výdavky spojené s voľbami

Podľa § 54 ods. 3 zákona č. 303/2001 Z. z. každá politická strana a každý nezávislý kandidát znášajú náklady svojej volebnej kampane.

Druhé kolo volieb a nové voľby

V prípade, ak v prvom kole volieb nezíska ani jeden z kandidátov nadpolovičnú väčšinu platných hlasov, koná sa do 14 dní druhé kolo volieb. Druhé kolo volieb a deň ich konania vyhlási predseda Národnej rady Slovenskej republiky bezodkladne po uverejnení výsledkov volieb ústrednou volebnou komisiou.

V druhom kole volieb sa ust. § 23 a 27 sa použijú primerane (§ 42 ods. 3 zákona č. 303/2001 Z. z.). V zmysle uvedeného sa druhé kolo volieb do zastupiteľstiev samosprávnych krajov koná v určený deň od 7.00 hodiny do 22.00 hodiny. Ak to miestne potreby vyžadujú, môže obec určiť začiatok volieb na skoršiu hodinu. Rovnako ako pre prvé kolo volieb, aj pre prípad konania druhého kola volieb, platí v čase **48 hodín pred začiatkom druhého kola volieb a v deň konania druhého kola volieb** volebné moratórium.

Nové voľby

Nové voľby vyhlási predseda Národnej rady Slovenskej republiky do 14 dní od uverejnenia výsledkov volieb Ústrednou volebnou komisiou v prípade, ak

- a) sa v niektorom samosprávnom kraji z akýchkoľvek dôvodov nevykonali voľby podľa tohto zákona,
- b) Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlási voľby za neplatné alebo zruší výsledok volieb,
- c) sa uprázdni mandát v zastupiteľstve a na toto miesto nie je náhradník podľa § 48 ods. 1 alebo ak sa uprázdni miesto predsedu, alebo
- d) pre druhé kolo volieb predsedu nie sú dvaja kandidáti, alebo ak kandidáti na predsedu získali v druhom kole volieb rovnaký počet hlasov.

V zmysle ust. § 46 ods. 4 zákona č. 303/2001 Z. z. sa lehoty ustanovené zákonom č. 303/2001 Z. z. pre nové voľby môžu skrátiť, najviac však o jednu tretinu. Lehoty pre nové voľby do zastupiteľstiev samosprávnych krajov sú prílohou rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky o vyhlásení nových volieb.

Na záver je potrebné zdôrazniť, že aj počas obdobia od **23. 10. 2013** do **7. 11. 2013** je potrebné zo strany vysielateľov dbať na plnenie všetkých povinností vyplývajúcich zo zákona č. 308/2000 Z. z.

prof. Miloš Mistrík
predseda Rady
pre vysielanie a retransmisiiu